

До:
Научно жури
определено със Заповед РД 38-80/ 9.02.2023 г.
на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“

СТАНОВИЩЕ

от: доц. д-р Елена Симеонова Петкова
Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Геолого-географски факултет,
катедра „География на туризма“

Относно: Конкурс за заемане на академична длъжност професор
по професионално направление 3.9. Туризъм (Туристически ресурси и туристическо
странознание)

Становището е изготвено в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ППЗРАСРБ) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Информация за конкурса

Конкурсът за заемане на академична длъжност професор в Геолого-географски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ по професионално направление 3.9. Туризъм (Туристически ресурси и туристическо странознание) е обявен в ДВ, бр. 100/ 16.12.2022 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса, съгласно Заповед на Ректора на СУ.

Информация за кандидата в конкурса

Единствен кандидат в конкурса е доц. д-р Вера Кирилова Николова. Тя е завършила висше образование по география с квалификация Географ – специализация на географски отрасли и комплекси, учител по география и втора специалност история в Софийски университет „Св. Климент Охридски“. Придобила е образователна и научна степен Доктор по научна специалност География на рекреацията и туризма.

Кариерният ѝ път започва със заемането на длъжност ОТЗ в ТП „Балкантурист“ Пампорово. Заемала е длъжностите учител в Икономически техникум – Смолян, асистент в ПИ „Дичо Петров“ – Смолян, асистент, старши асистент и главен асистент в ПУ „Паисий Хилендарски“ – филиал Смолян. Била е хоноруван преподавател в Европейски колеж по икономика и управление, ПУ „Паисий Хилендарски“ и ВУАРР – филиал, гр. Пазарджик. Професионалното ѝ развитие продължава в Софийски университет „Св. Климент Охридски“, катедра „География на туризма“, където първоначално е заемала длъжността главен асистент и понастоящем е доцент.

Доц. д-р Вера Николова се отличава с дългогодишен опит в преподавателската и изследователската дейност, свързана с туризма. Извършила е редица академични и приложни изследвания в областта на туризма. Работила е по проучвания, свързани с развитието на туризма на териториално ниво, маркетингови проучвания на туризма, проучвания, свързани със специализирани видове туризъм и др. Притежава ценен практически опит в работа с програми и проекти за обучение на кадри в туризма. Отличава се с богат опит в практическото обучение на студенти по туризъм чрез участие в организирането на студентски теренни практики и стажантски програми и стажове.

Признанието на професионалните умения на доц. Николова се потвърждава чрез включването ѝ в редица работни групи, научни и организационни комитети, комисии и

др. Член е на Комисията за провеждане на изпит за придобиване на правоспособност за упражняване на професията екскурзовод към МТ. Била е член и председател на комисии по организиране и провеждане на олимпиади по география и икономика към МОН. Участвала е в работна група за създаване на стратегия за екотуризъм. Била е член на редакционна колегия на научно издание. Членувала е в организационни комитети на международни и национални конференции. Участвала е в обучителна програма и др.

Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Кандидатът в конкурса отговаря на задължителните условия и изисквания по ЗРАСРБ и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, както и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ за заемане на академична длъжност Професор.

Кандидатът в конкурса доц. д-р Вера Николова има придобита образователна и научна степен доктор по научна специалност География на рекреацията и туризма през 2007 г. за защитен дисертационен труд на тема: „Културни традиции и религиозна обредност – ресурс за развитие на културен туризъм в Смолянска туристическа дестинация“. Заема академична длъжност Доцент по 3.9. Туризъм (туристически ресурси и туристическо странознание) в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ повече от две академични години (от 2014 г.). Отговаря на минималните национални изисквания и на изискванията на Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Въз основа на проучване на публикациите, документите и материалите, предоставени от кандидата доц. д-р Вера Николова за участие в конкурса за професор по професионалното направление, е направена оценка на съответствието с наукометричните показатели и изпълнението на минималните национални изисквания.

По група показатели В е представен хабилитационен труд – монография със заглавие „Между културата и туризма: туристически атракции, основани на културното наследство“ с ISBN 978-954-07-5167-2, в която авторският принос на доц. д-р Вера Николова е 120 страници и се оценява със 100 точки при изискуван минимум 100 точки.

Към група показатели Г са отнесени общо 22 публикации с общ брой точки 248,03 при изискуем минимум 200 точки. Общият брой точки са разпределени по отделните показатели в групата по следния начин: Показател Г-4 (публикувана монография, която не е представена като основен хабилитационен труд) – 1 монография със 100 точки; към Показател Г-6 (статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световно известни бази данни с научна информация) би трябвало да се отнесат 2 публикации с общо 14,3 точки (за 2 публикации в научни издания, реферирани и индексирани в базата данни на Web of Science); Показател Г-7 (статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове) – 11 публикации с общо 65,93 точки; Показател Г-9 (студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове) – 5 публикации с общо 34,4 точки; Показател Г-10 (публикувана глава от колективна монография) – 3 публикации с общо 33,4 точки.

По група показатели Д са включени общо 33 цитата с общо 305 точки при изискуем минимум 100 точки, разпределени по показатели: Показател Д-11 (цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове) – 1 цитиране с 15 точки; Показател Д-12 (цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране) – 26 цитирания с общо 260 точки; Показател Д-13 (цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране) – 6 цитирания с общо 30 точки.

За група показатели Е общият брой точки е 263,33 при изискуем минимум 100 точки. Общият брой точки са разпределени по отделните показатели в групата както следва: Показател Е-15 (ръководство на успешно защитил докторант) – 40 точки за 1

успешно защитил докторант; Показател Е-16 (участие в национален научен или образователен проект) – общо 120 точки за участие в 8 национални проекта; Показател Е-17 (участие в международен научен или образователен проект) – общо 60 точки за участие в 3 международни проекти; Показател Е-18 (ръководство на национален научен или образователен проект) – 30 точки за ръководство на 1 национален проект; Показател Е-20 (публикуван университетски учебник или учебник, който се използва в училищната мрежа) – 13,33 точки за съавтор в 1 публикуван учебник за училищната мрежа.

Може да се обобщи, че доц. д-р Вера Николова отговаря на националните изисквания за заемане на академична длъжност професор и показва значително по-високи стойности на групите показатели Г, Д и Е от изискуемия минимум.

Оценка на учебно-преподавателската дейност

Доц. д-р Вера Николова е дългогодишен преподавател в катедра „География на туризма“ на ГГФ на СУ „Св. Климент Охридски“. Дисциплините, в които е ангажирана до момента в бакалавърска степен, редовно обучение включват: Туристически ресурси, Развитие на актуални проблеми на туризма в България, Световни туристически райони и дестинации и Специализирани видове туризъм. В магистърска степен, задочно обучение, доц. д-р Вера Николова е ангажирана със следните дисциплини: Туристически ресурси, Разработване на туристически продукти и атракции, Световни туристически райони и дестинации и Дипломен семинар. Учебните дисциплини, по които доц. д-р Вера Николова преподава са пряко свързани с темата на обявения конкурс за професор.

Аудиторната заетост на кандидата през последните пет учебни години е била: 2017/ 2018 г. – 540 ч; 2018/ 2019 г. – 498 ч; 2019/ 2020 г. – 528 ч.; 2020/ 2021 г. – 525 ч ; и 2021/ 2022 г. – 498 ч. Средната аудиторна заетост за периода е 517,8 ч, което значително надвишава изискуемия минимум. Общата учебна заетост на кандидата съответно е била: 2017/ 2018 г. – 1567,2 ч; 2018/ 2019 г. – 1724,9 ч; 2019/ 2020 г. – 1499,6 ч.; 2020/ 2021 г. – 1380,8 ч ; и 2021/ 2022 г. – 1901,6 ч. Средната учебна заетост за периода е 1614,82 ч.

Доц. д-р Вера Николова е била ръководител на един успешно защитил докторант в периода 2014-2022 г. Била е ръководител на 33 дипломанта, успешно защитили дипломна работа за периода 2014-2021 г. В конкурса участва с 1 публикуван учебник.

Оценка на научно-изследователската и художествено-творческата дейност

Научните и научно-приложни форуми, конференции и семинари, в които доц. д-р Вера Николова е участвала и които се включват за участие в конкурса за Професор са общо 19. От тях 14 са проведени в България (12 с международно участие) и 5 – в чужбина. За периода 2014-2022 г. доц. д-р Вера Николова е взела участие в 6 изследователски проекти, финансирани от ФНИ (на един от които е била ръководител), 3 изследователски проекта по национални програми и 3 международни изследователски проекта или общо в 12 научно-изследователски проекта. За същия период е изготвила 4 рецензии, от които 3 на научни статии в специализирани научни издания и 1 – на учебно помагало.

Творческата дейност на кандидата включва създаване на анимационни продукти – театрално-музикални представления, разработвани по дисциплината „Световни туристически райони и дестинации“ със студенти – „Туризъм“ - бакалаври. За периода 2014 – 2019 г. са били изготвени 13 сценария за представяне на различни дестинации и са осъществени 13 представления пред публика и в присъствие на дипломатически представители на страните на сцената на студентски театър „Алма Алтер“.

За участие в конкурса за професор доц. д-р Вера Николова е представила 24 научни труда, в т.ч. 2 монографии, 2 статии и доклади в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, 11 статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове, 5 студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактиране колективни томове, 3 глави от колективна монография и

1 учебник. От общия брой публикации – 7 са самостоятелни и 17 са в съавторство. На български език са публикувани 19 от публикациите, останалите 5 са на английски език.

Кратка характеристика на научните трудове и оценка на научните приноси

Научните трудове на автора и съответните приноси на кандидата биха могли да бъдат разпределени в няколко тематични направления по следния начин:

- (1) Специализирани видове туризъм
- (2) Развитие на туризма на различни териториални нива
- (3) Обучение в областта на туризма

Приносите на доц. д-р Вера Николова може да се обобщят в направленията:

- проучване на развитието на специализирани видове туризъм, основани на природни и антропогенни (нематериално и материално културно наследство, кулинарни традиции и др.) туристически ресурси (предимно културен, кулинарен, събитиеен и еко туризъм) на различни териториални нива в България; доказване на някои регионални и локални особености на усвояването на туристическите ресурси за нуждите на туризма; очертаване на значението на туристическите ресурси за цялостното развитие на дестинациите. Някои конкретни приноси в това направление са следните: разработване и тестване на типология на туристическите атракции, основани на културното наследство; анализиране на търсенето и предлагането на културно-туристическите атракции; очертаване на профила и оценяване на удовлетвореността на посетителите от културно-историческите атракции; анализиране на състоянието на подготвеност на персонала в атракциите от културно-историческото наследство по отношение на техните образование, квалификация и умения; представяне на възможностите за използване на недвижими културни ценности за създаването на продукти на културен туризъм; разкриване на възможностите за усвояване на римското археологическо наследство като ресурс за туристическо развитие; изследване на ресурсния потенциал и възможностите за развитие на събитиеен и на креативен туризъм; анализиране на кулинарните празници и фестивали, както и на състоянието на кулинарния туризъм; извеждане на ползите от използването на Европейската система от индикатори за мониторинг на устойчивото туристическо развитие (ETIS) и описание на резултатите от прилагането на системата в Дунавския район; изследване на въпроси във връзка с възстановяването след кризата от Covid-19 и извършване на анализ на чуждестранния опит относно мерките предприети от публичните власти и бизнеса за преодоляване на кризата в туризма и в културата;

- извършване на изследвания в областта на туризма, (свързани с географската среда, туристическото търсене и предлагане, позиционирането на пазара, квалификацията на заетите и др.) на различни териториални нива (локално, държавно, регионално и др.) и в различни райони (в планинските и полупланинските територии на България, големи градски центрове, както е София, големи туристически дестинации – територията на Балканите и др.) и предлагане на модели за регионално туристическо развитие. Някои конкретни приноси в това направление са: разкриване на влиянието на местната инфраструктура върху развитието на туризма в Смолянска област; проучване на състоянието на заведенията за хранене и развлечения в област Смолян като част от туристическото предлагане; представяне на туристическите ресурси на територията на западнородопските общини (Девин, Доспат, Борино и Брацигово) като основа за създаване на продукти на устойчив туризъм; извеждане на тенденции, благоприятстващи фактори и предизвикателства пред развитието на София като туристическа дестинация; осъществяване на сравнителен анализ на градските туристически обиколки, които се предлагат в София и Скопие; изследване на особеностите на туристическото търсене и предлагане в Балканските страни като част от европейския туристически регион;

- изследване на опита в организацията и провеждането на производствения стаж на студентите по туризъм и представяне на подхода и резултатите от съвместно участие

на преподаватели и студенти от катедра География на туризма на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ в изследователски проекти в областта на туризма.

Може да се обобщи, че научните публикации и съответните приноси на доц. д-р Вера Николова съответстват на темата по конкурса. Извършени са задълбочени изследвания на потенциала и ресурсите за развитие на туризма на различни териториални нива, основани на професионални научни познания и избор на подходящи методи и инструменти, които са от важно значение за практиката на туризма.

Заключение

Въз основа на предоставените за конкурса документи и материали потвърждавам, че доц. д-р Вера Николова отговаря на задължителните условия за придобиване на академична длъжност професор, разписани в ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. Изпълнени са минималните изисквания за заемане на академичната длъжност по професионално направление 3.9. Туризмъ, като задължителния минимум за групите показатели Г, Д и Е е значително надвишен. Предоставените научни трудове за участие в конкурса съдържат значими научни приноси. Доц. д-р Вера Николова притежава безспорни достойнства като преподавател и изследовател по проблематиката на обявения конкурс. Това ми дава основание с пълна убеденост да заявя своята положителна оценка за кандидата доц. д-р Вера Кирилова Николова за заемане на академична длъжност професор по професионално направление 3.9. Туризмъ (Туристически ресурси и туристическо странознание) в катедра „География на туризма“ към Геолого-географски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

София, 10.04.2023 г.

Изготвил становището:

доц. д-р Елена Петкова